

Βασιλική Γεωργακοπούλου

Δρ. Οικονομίας της Εργασίας,

Ειδική Σύμβουλος ΟΤΟΕ

1. ΣΚΟΠΟΣ - ΧΡΗΣΙΜΟΤΗΤΑ

Το παρόν εγχειρίδιο, απευθύνεται ειδικά στους διαπραγματευτές και των δύο πλευρών (Συνδικάτα, Διοικήσεις Τραπεζών). Λειτουργεί συμπληρωματικά με το Τεχνικό Εγχειρίδιο για το “Μηχανισμό Πρόβλεψης των εξελίξεων στις ειδικότητες του Τραπεζικού Τομέα” (εφεξής για συντομία PREMEQ), που παρουσιάζει συστηματικά τη μέθοδο σχεδιασμού και εφαρμογής αυτού του Μηχανισμού στον τραπεζικό κλάδο. Συνεπώς προϋποθέτει τη μελέτη και την κατανόηση από τα μέρη, των βασικών τεχνικών και διαδικαστικών δεδομένων σχεδιασμού και εφαρμογής του PREMEQ.

Αυτό το εγχειρίδιο έχει σκοπό να ενημερώσει τα ενεχόμενα μέρη (εργοδότες και συνδικάτα εργαζομένων) για:

- Τις βασικές τάσεις στον τραπεζικό τομέα (απασχόληση, αναδιοργάνωση, εργασιακές σχέσεις).
- Την ιδιαίτερη σημασία της προληπτικής διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού και κατ’ επέκταση της τεκμηριωμένης διάγνωσης των εξελίξεων στις τραπεζικές ειδικότητες, στις σύγχρονες συνθήκες.
- Τη βασική δομή, τις θεσμικές προϋποθέσεις και την πρακτική των συλλογικών διαπραγματεύσεων (κλαδικών - επιχειρησιακών), στο πλαίσιο των οποίων μπορεί και πρέπει ν’ αξιοποιηθεί ο PREMEQ. Ως παράδειγμα λαμβάνεται εδώ το ελληνικό θεσμικό πλαίσιο για τις συλλογικές διαπραγματεύσεις (Σ.Δ.) στις επιχειρήσεις και στον κλάδο, με ειδική αναφορά σε εμπειρίες και άζονες διαπραγμάτευσης θεμάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης.
- Τη δυναμική συμβολή του PREMEQ σε μια σειρά από κρίσιμα ζητήματα των διαπραγματεύσεων σε κλαδικό και επιχειρησιακό επίπεδο, ειδικότερα δε τη συνεισφορά του στην αποτελεσματική λειτουργία κλαδικών υποδομών για την προστασία της απασχόλησης (με ειδική αναφορά στο κλαδικό Παρατηρητήριο Απασχόλησης που λειτουργεί στην Ελλάδα).
- Τις προϋποθέσεις ολοκληρωμένης εφαρμογής του PREMEQ σε κλαδικό και επιχειρησιακό επίπεδο, με την απαραίτητη ενημέρωση, υποστήριξη και ισότιμη συμμετοχή των Διοικήσεων των Τραπεζών και των αντίστοιχων συνδικάτων.

Ο PREMEQ είναι αποτέλεσμα συστηματικών αναλύσεων, ανταλλαγής απόψεων και εμπειριών των διακρατικών εταιρών, των Τραπεζών και των εμπειρογνομητών που συμμετείχαν στο αντίστοιχο κοινοτικό πρόγραμμα LEONARDO, με συντονιστή το INE/ΟΤΟΕ.

Η εφαρμογή του PREMEQ περιλαμβάνει:

- την επεξεργασία ενός ενιαίου οδηγού γνωστικών δεξιοτήτων, που συνδέονται με συγκεκριμένα πεδία γνώσης,
- τον προσδιορισμό του επιπέδου γνωστικών δεξιοτήτων που απαιτούνται σήμερα για κάθε ειδικότητα/θέση εργασίας και για κάθε πεδίο γνώσης που συνδέεται μ’ αυτήν την ειδικότητα,
- τον εντοπισμό και την ανάλυση των βασικών παραγόντων που επηρεάζουν, ή αναμένεται να επηρεάσουν, τις αντίστοιχες ειδικότητες στο άμεσο μέλλον,
- τη διερεύνηση του βαθμού επίδρασης αυτών των παραγόντων στις απαιτούμενες γνωστικές δεξιότητες των επιμέρους ειδικοτήτων,
- την αξιολόγηση των αλλαγών στις γνωστικές απαιτήσεις κάθε ειδικότητας (έκταση, είδος μεταβολής),
- το σχεδιασμό εξατομικευμένων προγραμμάτων κατάρτισης για:
 - την έγκαιρη και ομαλή προσαρμογή του κατόχου της συγκεκριμένης ειδικότητας στις νέες γνωστικές απαιτήσεις της ίδιας θέσης/ειδικότητας ή/και
 - τη μετακίνησή του σε θέση που να παρουσιάζει ανάλογες ή συναφείς γνωστικές απαιτήσεις.

Όπως θα δούμε στη συνέχεια, τα παραπάνω είναι άρρηκτα συνδεδεμένα:

- με εφαρμογές Προληπτικής Διαχείρισης του Ανθρώπινου Δυναμικού,
- με το σχεδιασμό και την υλοποίηση σύγχρονων συστημάτων κατάρτισης/ ανακατάρτισης, ανασχεδιασμού/ εμπλουτισμού των θέσεων εργασίας,
- με τη σχεδιασμένη αναζήτηση εναλλακτικών θέσεων εργασίας για τους απειλούμενους με κατάργηση της θέσης ή της ειδικότητάς τους εργαζόμενους στις Τράπεζες.

Επομένως, δεν μπορούν και δεν πρέπει να αφήσουν αδιάφορους τους κοινωνικούς συνομιλητές, οι οποίοι έχουν να επιδείξουν μια σημαντική παράδοση συλλογικών διαπραγματεύσεων και ρυθμίσεων σ' αυτόν τον τομέα.¹

Πολύ περισσότερο που, όπως προκύπτει απο το τεχνικό εγχειρίδιο, η εφαρμογή του PREMEQ προϋποθέτει συγκεκριμένες διαδικασίες:

- τεκμηριωμένου κοινωνικού διαλόγου μέσα και έξω από την επιχείρηση,
- συστηματικής ανταλλαγής εμπειριών (για τις υπάρχουσες τραπεζικές ειδικότητες, τα γνωστικά πεδία και τις αντίστοιχες απαιτήσεις για κάθε ειδικότητα, για τους παράγοντες επίδρασης στις ειδικότητες, τις συνέπειες και τους τρόπους διαχείρισης των συνακόλουθων αλλαγών),
- συγκρότησης και λειτουργίας ομάδων επεξεργασίας-επικύρωσης και εποπτείας της ορθής αξιοποίησης των δεδομένων του PREMEQ σε κλαδικό και επιχειρησιακό επίπεδο,
- διασφάλισης των κατάλληλων υποδομών εφαρμογής και αξιοποίησης των αποτελεσμάτων του PREMEQ (συστήματα εκπαίδευσης και σχεδιασμού καριέρας, συστήματα προληπτικής διαχείρισης /προστασίας της απασχόλησης, προγραμματισμένη και συνεχώς υποστηριζόμενη εργασιακή κινητικότητα σε επιχειρησιακό και κλαδικό επίπεδο κ.λπ.),

Για την ομαλή λειτουργία και για την αποτελεσματικότητα αυτών των διαδικασιών, οι κοινωνικοί συνομιλητές (εργοδότες - συνδικάτα) έχουν και πρέπει να έχουν τον πρώτο λόγο, μέσα από:

- συλλογικές διαπραγματεύσεις,
- ήδη υπάρχουσες διμερείς επιχειρησιακές και κλαδικές υποδομές (Κλαδικές Επιτροπές Κοινωνικού Διαλόγου, Παρατηρητήρια Απασχόλησης, επιτροπές Εκπαίδευσης και προστασίας της απασχόλησης, επιτροπές ίσων ευκαιριών κ.λπ.),
- ad hoc ομάδες εργασίας - μελέτης για την εφαρμογή, τη συνεχή παρακολούθηση, τον εμπλουτισμό με νέα δεδομένα και τη διάδοση του PREMEQ.